

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis

In Quatuor Partes Distributæ

In qua de Incarnatione Verbi & Mysteriis vitæ Christi, nec non de
Sacramentis in genere & singulis in specie succinctè & dilucidè tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1675

§. II. An continentia sit annexa Ordinibus sacris ex Iure divino, vel
ecclesiastico, an autem ex voto.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72963](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72963)

id sub anathemate definit.

Dico III. Qui post initium matrimonium susceperunt sacros Ordines, tenentur etiam ad continentiam. Patet ex Carthaginensi II. can. 2. ubi praescribit Sacerdotibus & Diaconis continentes esse in omnibus &c. & ut praefati pudicitiae custodes etiam ab uxoribus se abstineant. Et interferit: *Vi quod Apostoli docuerunt, & ipsa servavit antiquitas, nos quoque custodiamus.* Et ex Epiphano Haresi 59. inter alia dicente: *Sed adhuc viventem & liberos gignentem unius uxoris virum non suscipit.* (Ecclesia) sed eum, qui se ab una uxore continuit, aut in viduitate vixit, Diaconum, Presbyterum & Episcopum, & Hypodiaconum; maxime ubi fuerint canones Ecclesiastici. Plura Testimonia vide apud Bellarminum supra.

Conclusio intelligitur quoad Ecclesiam Latinam: quia in Graeca, etsi Sacerdotes & alii fuerint aliquando adstricti ad omnimodam continentiam, etiam ab uxoribus, quas ante susceptionem Ordinis duxerant; ut patet ex Epiphano supra & ex c. Quoniam, dist. 3. & aliis, quae allegat Prapostus dub. 21. postmodum tamen haec lex quoad illos abrogata est, ideoque licite, saltem extra dies sui ministerii, utuntur suis uxoribus, ut colligitur ex c. Aliter, dist. 31. ubi ex Stephano. Papa in Concilio Lateranensi dicitur: *Aliter se Orientalium habet traditio Ecclesiarum, aliter hujus S. Ecclesiae Romanae: nam eorum Sacerdotes, Diaconi & Subdiaconi matrimonio copulantur (scilicet jam inuito utendo) istius autem Ecclesiae (scilicet Romanae) nullus Sacerdotum a Subdiacono usque ad Episcopum licentiam habet conjugium sortendi.* Idem satis clare supponitur a Clemente III. c. Quasitum, de Penit. & Remission. & Innocentio III. c. Vi Clericorum, de vita & honestate Clericorum, & c. Cum olim de Clericis conjugatis.

Nihilominus juxta Prapostum quest. de Sacram. Ordinis dub. 21. apud Catholicos constat, etiam Graecis ita fuisse illicitum contrafactum matrimoniale, ut nunquam eis antea ordinatis licuerit illud inire. Et constat. Cum olim cit. ibi: *Quoniam Orientales in minoribus Ordinibus contrahunt, & in superioribus aguntur Matrimonio jam contracto.* Et clarius can. 6. Concilii Quinisexti, ibi: *Decernimus, ut deinceps penitus, Hypodiacono, Diacono, Presbytero, post Ordinationem suam contrahere non liceat.* Si tamen contrahant, eorum conjugia, quamvis illicita, esse adhuc valida, censet, Arcadius in Concord. l. 7. c. 42. donec a Romana Ecclesia in futurum etiam pro Graecis statuatur invalida. Simpliciter etiam vetitum fuit Episcopis, vacare conjugio antea inuito: sicut habetur can. 12. Sed reliquis concessum est, ut antea conjugati (cum unica scilicet & virgine) possent ad sacros Ordines promoveri.

§. II.

An Continentia sit annexa Ordinibus sacris ex jure divino, vel Ecclesiastico, an autem ex voto?

SUPPONO tamquam indubitatum, Continentiam Clericorum non tantum obligare ad abstinendum a nuptiis, sed etiam ab omni actu venereo. Patet ex c. Vi Clericorum, de vita & honestate Clericorum, & multis aliis, quae citat Sanchez l. 7. d. 27. n. 3. Patet etiam ex eo, quod hujusmodi clerici fornicantes ultra peccatum luxuriae committant sacrilegium.

Dico I. Initiati aliquo majori Ordine non obligantur ad continentiam ex jure divino positivo. Ita D. Thomas, D. Bonaventura, Scotus & alii Doctores communiter contra Franciscum Turrianum & paucos alios. Nam nullibi extat hac de re jus divinum. Et Ecclesia atque non permisisset Orientalibus ordinatis, etiam Sacerdotibus, usum uxorum, neque de facto permetteret Graecis Catholicis cum Ecclesia Romana communionem habentibus: quos etiam propterea non reprehendit.

Dico II. Continentia sacris Ordinibus est annexa solum ex praeepto Ecclesiae; non autem ex voto, nequidem tacito, seu quod fiat ipsa susceptione Ordinis sacri. Ita contra D. Thomam & alios plurimos tum Scholasticos, tum Morales, tum Canonistas, tenet Scotus & plurimi Jurista, compluresque Theologi, quos sequitur Aversa q. 4. sect. 7. §. Praefereendus tamen.

Probatur I. quia plurimi canones ac decreta imponunt simpliciter Clericis obligationem continentiae, sicut ceteris praeeptis imponitur alterius rei obligatio. Can. 29. Apostolorum: *Innuptis autem qui ad clerum proveci sunt, praecipimus, ut si voluerint, uxores accipiant: sed Lectores Cantoresque tantummodo.* Sub horum nomine intelliguntur omnes minores Ordines; ut omnes supponunt, nisi quod Pasquez disp. 249. num. 27. intelligat ibi id solis Lectoris & Ostiariis permitti, ceteris autem prohiberi, etiam Exorcistis & Acolythis; sed sine fundamento. Carthaginense II. can. 2. & refertur cap. Cum in praeserito, d. 84. Placuit (inquit) sanctos Antistites & Dei Sacerdotes, nec non & Levitas, vel qui Sacramentis divinis inserviunt, continentes esse in omnibus, ut quod Apostoli docuerunt, & ipsa servavit antiquitas, nos quoque custodiamus. Eliberitanum can. 33. Placuit in totum prohiberi Episcopis, Presbyteris, Diaconibus, & Subdiaconibus, abstinere se a conjugibus suis, & non generare filios. Concilium Roma-

101. Continentia Clericorum ad quid obliget.

non est ius vis divini.

102. Nec proprium ex voto, sed ex praeepto Ecclesiastico.

Probatur primo ex Canonibus.

num sub Silvestro can. 8. Nullum autem Subdiaconorum ad nuptias transire precipimus. Significanter loquuntur alii canones. Quare etiam passim solet vocari Lex vel præceptum continentia. Ac etiam hodie promovendis ad Subdiaconatum non exponitur obligatio voti, sed legis Ecclesiasticæ, et continentium; ut patet ex Pontificali Romano. Allegatur etiam Trid. sess. 24. can. 9. Si quis (inquit) dixerit Clericos in sacris Ordinibus constitutos vel Regulares castitatem solemniter professos posse matrimonium contrahere, contractumque validum esse, non obstante lege Ecclesiasticâ (scilicet quoad ordinatos) vel voto (scilicet quoad Religiosos) anathema sit. Verum attentâ Historiâ Palavicini, existimo hinc nil firmiter concludi contra oppositam Sententiam; cum Canon iste solum damnet opposita verba Lutheri. Unde Cardinalis Hofius suam sententiam scripto exprimens, ac ad Synodi scribas mittens, inter alia aiebat, *Nonum canonem à se comprobari, modo intelligeretur secundum Synodi mentem; quæ non fuerat ut deserviretur, legem calvarius esse legem Ecclesiasticam, de quo ne disputatum quidem fuerat, sed solum ut damnaretur error Lutheri cum iisdem ipsius verbis, quæ erant: Non obstantibus lege Ecclesiasticâ, & voto. Ita refert Palavicinus l. 23. c. 9. n. 2. addens n. 3. illa verba lege Ecclesiasticâ similiter displicuisse Cardinali Lotharingæ; quæ tamen comprobavit, ubi majori parti probarentur, sed secundum veram Concilii mentem, adjecitque idem planè, quod Cardinalis Hofius: atque in hoc complures ejus sententiam complexi sunt, ut inquit Palavicinus supra.*

103.
Probatur
secundò ex
hoc, quod
alias expref-
sè deberet
votum pro-
poni.

Probatur
tertio ex eo
quod possit
obligatio
voti igno-
rari, immò
excludi.

104.
Non obstat
quod inter-
dum utan-
tur iura no-
mine voti.

Probatur II. quia si esset ex voto, mirum, quod Ecclesia hoc non clarè exprimeret, immò expressam emissionem voti non exigeret: quamquam enim etiam tacita professio Religiosa æquivalcat expressæ, tamen solum admittitur in defectum & supplementum expressæ; & hæc quidem per se instituta est fieri.

Probatur III. quia potest suscipiens Sacramentum Ordinis ignorare obligationem voti annexam; & quamquam sciret, potest expressè habere equidem animum non votendi: atqui talis adhuc obligaretur ad continentiam; non quidem ex voto: cum hoc essentialiter pendeat à propria voluntate & intentione votentis: ergo ex præcepto; ut etiam fatetur Suarez, Sanchez, & plures alii: ergo similiter ceteri obligantur ex præcepto; ubi enim de istis legitur lex specialis Ecclesiæ? Solum itaque sunt generales leges obligantes omnes Clericos ordinatos ad ipsam continentiam.

Dices I. Cap. unic. de Voto in 6. Extrav. Antiqua Joan. XXII. eod. tit. expressè vocatur votum. In pluribus aliis antiquis canonibus vocatur promissio, sponsio castitatis sive continentia, eaque ordinandis imponitur. Respondet Coninck, Clericos

obligati, tum ex præcepto, tum ex voto. Sed alii communiter rejiciunt: quia non sunt multiplicanda vincula sine necessitate. Aliàs certè ordinarus omnis peccaret duplici sacrilegio, scilicet contra votum, & contra præceptum, & simul contra castitatem. Resp. itaque vocari votum similitudinariè, non propriè, idque satis colligitur subjecta materia, & fundamentis nostræ Conclusionis.

Instabis: Loquitur Bonifacius de voto, quod postea dividit in illud quod solemnizatum fuerit per susceptionem sacri Ordinis, aut per professionem. Resp. loquitur generaliter de voto, proprio vel similitudinario, debetque ex subjecta materia utriusque membro accommodari cum proportionè. Similitudo autem consistit in eo, quod sicut votum seu professionem quicquid liberè assumit, & in obligationem consequentem se conjicit, eamque voluntariè acceptat & profitetur, sic ordinandus simpliciter non potest compelli ad hanc obligationem per legem aliquam, sed illam spontè assumit & acceptat suscipiendo ipsum Ordinem: estque obligatio religiosa, seu spectans ad virtutem religionis, ut obligatio voti. Confirmatur: quia hoc Papa appellat votum, per quod generaliter dirimitur matrimonium contrahendum ab Ordinato: sed hoc est ipsum Ecclesiæ præceptum; ut patet in iis, qui dum suscipiunt Ordines votum omnino ignorant, aut sanè per intentionem excludunt. Adem autem est in aliis: cum eodem modo & generaliter procedant canones.

Dices II. Ergo illi qui ante vel post susceptos sacros Ordines emittunt expressam castitatis votum, sive simplex, sive solemnè, transgrediendo peccant duplici sacrilegio, scilicet contra votum & contra præceptum. Resp. Conced. totum: etsi enim utrumque sit contra religionem, hæc tamen continet sub se diversas species. Nam votum ex ea obligat, quatenus decet rem Deo promissam solvi, & indecens est non solvi. Præceptum autem Ecclesiæ latum est, non ex illo, sed ex alio motivo, sed ob reverentiam divini ministerii & sacri Ordinis. Sic qui transgreditur votum juratum peccat dupliciter contra religionem, primò quatenus agit contra votum, secundò quatenus contra juramentum.

Dices III. Canones, qui sonant præceptum, possunt sic intelligi, ut non præcipiatur quidem directè ipsi continentia, sed præcipiatur voti emissio. Resp. verba Canonum nimis clarè immediate præcipere ipsam continentiam, ut ea inspicienti patet. Deinde vi Canonum obligatur ad continentiam, etiam is qui manifestè votum excludit, aut qui omnino ignoravit: atqui non sunt de iis canones spe-

speciales, sed tantum generales, qui præcipiunt omnibus continentiam: ergo &c.

Dices IV. cum *Dicasillo* disp. 1. dub. 26. n. 390. Qui ignorat obligationem continentia, obligatur equidem ex voto, quod censetur tacite emittere, etsi ignoret, illud; idque eo ipso, quod volens & sciens initiatur Ordinibus sacris: quisquis enim sciens & prudens aliquid vult, etiam vult ei annexa, adeoque tacite consentit voto ex lege Ecclesie adjuncto. Resp. Neg. Assumpt. nam volens suscipere officium, eo ipso quidem censetur velle onera illi annexa per modum legis aut præcepti; adeoque ad summum censetur velle subire obligationem votendi, quia hæc obligatio per se dicitur sacro Ordini annexa; sed non per hoc censetur ipsemet de facto votere: cum hoc requirat propriam voluntatem votentis, quam non habet, qui prorsus ignorat. Immo etsi obligationem votendi sciret annexam, posset adhuc habere animum non votendi: sicut scire esse annexam obligationem legendi Legas, necessariò quidem deberet subire obligationem legendi, posset tamen habere animum non legendi. Quare plures alii Auctores oppositæ sententiæ fatentur, talem obligari ex præcepto. Infero: ergo inde obligantur & reliqui. *Vasquez* autem putat talem non obligari ad continentiam. Sed est contra communem sententiam. Equidem quidquid sit de hoc, saltem sufficienter urget exemplum malitiosè nolentis votere: qui quid Varii diversimodè conentur evadere; sed frustra. Vide *Aversa* q. 4. scilicet 7. Unde *Dicasillo* aliis modis refutat, excogitavit hunc, qui sequitur.

Dices V. cum eodem *Dicasillo* supra num. 394. & 398. & 400. Talis non esset quidem obligatus ad continentiam, adeoque si peccaret contra castitatem, solum peccaret unico peccato, maneret tamen semper & continuo obligatus ad votum castitatis committendum, eoque emissio inciperet peccatum luxuriæ in ipso esse sacrilegium. Resp. hoc est commentum contra sensum communem, etiam aliorum Auctorum; quod sufficit pro improbatione. Deinde sequeretur, talem validè contrahere matrimonium (quidquid dicat *Dicasillo*) nam Ordo facer tantum dirimit matrimonium ratione voti continentia (quod nos vocamus præceptum) seu quatenus solemniter sunt adstricti, qui ordinantur, ipsi continentia; ut patet ex Canonibus, & illis ipsis quidem, quos alii nobis objiciunt, c. un. de Voto in 6. & Ext. Antiqua supra cit. atqui talis non habet votum, quale putat *Dicasillo* intelligi iis Canonibus: ergo non est, unde dirimeretur matrimonium.

Dico II. Sacer Ordo dirimit matrimonium contrahendum jure Ecclesiastico. Ita *Scotus* supra, & alii communiter. Probatur: quia jus divinum de hoc nihil de-

crevit: votum etiam propriè non intervenit; & quàmvis interveniret, sine ulteriori ordinatione Ecclesie matrimonium non dirimeret: prout nec modò dirimit votum simplex, quod tamen solo jure Ecclesiastico differt à voto solemnè; ut clarè colligitur c. un. de Voto in 6.

§. III.

An ordinati in infantia aut ex metu obligentur ad Continentiam?

Dico I. Ordinati in infantia non tenentur ad castitatem. Ita *Sanchez* l. 7. disp. 30. num. 3. & alii communiter contra *Antoninum*, *Ledesma* & paucos alios. Probatur: nam non possunt teneri ex voto, cum ad illud emittendum non habuerint sufficientem libertatem: non etiam ex præcepto Ecclesie, quæ per se non obligat ad continentiam, nisi illos, qui sacrum Ordinem scienter & volenter assumunt; ut ex ipsis juribus satis constat. Immo (ut *Sanchez* advertit) aliter obligare non potuisset: eò quod continentia sit res adeò ardua, & præter inclinationem naturæ, ut nisi quis voluntariè statum continentia assumat, non possit ad eam cogi per humanam potestatem. Quibus consonat modus loquendi Apostoli 1. ad Cor. 7. & c. de iis disp. 28. ubi dicitur: Concessam ab Apostolo licentiam auferre non possumus, iis videlicet, qui voluntariè non assumunt statum, cui conjugium est interdictum. Quin immo (ut notat *Vasquez*) etsi obligatio continentia esset ex præcepto divino, non obligaret taliter ordinatos in infantia; non quidem defectu potestatis in Deo, sed ex benigna voluntatis divina interpretatione.

Capitulum ulterius non obligari ad continentiam ordinatos ante pubertatem: quia etsi sine capace aliorum præceptorum & votorum, non tamen præcepti aut voti tam ardui. Quare sicut jure antiquo non erat valida professio ante istud tempus c. Ad nostram, de Regular. sic nec censetur Ecclesia in talibus annexere votum aut præceptum de re tam ardua ac immutabili: quia tunc nec est sufficiens maturitas judicii. Nec obstat, quod posset talis votere castitatem perpetuam: nam illud votum semper est irritabile à parentibus vel tutoribus usque ad pubertatem; at votum continentia aut præceptum Ecclesie non subjacet istis; & matrimonium dirimit.

Si autem ordinetur post pubertatem ante annum ætatis decimum sextum, probabiliter valde obligaretur; nam etsi de professione aliud statuerit Tridentinum: tamen reliquit cetera vota & præcepta puberes concernentia invariata. Unde potest

contrahendum jure Ecclesiastico.

II. Ordinati in infantia non tenentur ad castitatem.

III. Non obligantur ordinati ante pubertatem.

Est possessio votere castitatem perpetuam.

II. Quid censendum de puberibus ante annum 16. ordinatis.